

Силабус навчальної дисципліни

Архівна евристика

Ступінь вищої освіти – доктор філософії

Освітньо-наукова програма – «Історія та археологія»

Галузь знань – 03 Гуманітарні науки

Спеціальність – 032 Історія та археологія

Рік навчання: 2 , Семестр: III

Кількість кредитів: 5

Мова навчання: українська

Викладач навчальної дисципліни: Смуток Ігор Іванович

smutokigor@gmail.com +380685291986

Анотація навчальної дисципліни

Архівна евристика як прикладний напрямок архівознавства. Науково-довідковий апарат архівів. Методика архівного пошуку (міжархівний, архівний, фондний рівні). Робота з путівниками, фондними довідниками, каталогами. Система архівних установ України. Архівні збірки та колекції адміністративно-судових установ України 15 – 18 ст. Архівні зібрання адміністративно-судових установ Російської та Австрійської імперій на території України (кінець 18 – початок 20 ст.). Архівні колекції наукових, громадських, культурних організацій та товариств (19 – початок 20 ст.). Архівні джерела до історії церкви (митрополичі та єпископські архіви). Родові та особові архівні зібрання та колекції. Архівна Україніка у Росії, Польщі та інших країнах Європи та Північної Америки.

Ключові слова: архіви, пошук документів.

Мета навчальної дисципліни

Ознайомити аспірантів зі змістом і складом архівних збірок, що становлять у сукупності національний архівний фонд України, сформувати навички пошуку та роботи з архівними документами.

Результати навчання:

- Знати засади організації документів Національного архівного фонду;
- знати структуру науково-довідкового апарату державного архіву;
- знати склад та місце зберігання архівних збірок і колекцій з відповідної тематики;
- вміти працювати в державному архіві з метою пошуку необхідної архівної інформації;
- вміти працювати в наукових установах з обмеженим доступом з метою пошуку необхідної архівної інформації;

вміти працювати в наукових установах, що зберігають архівні документи з метою пошуку необхідної архівної інформації;

вміти працювати в зарубіжних архівних та наукових установах з метою пошуку необхідної архівної інформації.

Методи навчання

- лекція – для викладення основних теоретичних відомостей з предмету;
- семінарські заняття – для закріплення, систематизації та узагальнення навчального матеріалу;
- самостійна робота аспірантів – спрямована на активне сприйняття, усвідомлення теоретичного матеріалу, підготовку до семінарських занять, контрольної роботи, співбесіди з лектором та виконання індивідуальних завдань.

Форми оцінювання

Поточний контроль реалізується через оцінювання виступів на семінарських заняттях, співбесіду, підготовку та захист індивідуального завдання тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються при виставленні підсумкової оцінки (балів) з даної дисципліни. Підсумковий контроль реалізується у формі заліку. Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях здійснюється у чотирибальній шкалі ("2", "3", "4", "5"). В кінці семестру на основі оцінок визначається середній бал за формулою: $\frac{A}{n} \cdot 10$, де А – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою, набраних на семінарських заняттях (включаючи оцінки "2"), n – кількість цих оцінок не менше 2. Якщо середня оцінка за семінарські заняття менша за 2,5, то кількість балів, які отримав аспірант на підставі оцінок за семінарські заняття, дорівнює нулю.

Аспірант, який пропустив семінарські заняття, контрольну роботу з поважних причин, має право пройти пропущений вид атестації в інший термін під час семестру.

Критерії оцінювання індивідуального завдання

	1 б.	Технічне оформлення (дотримання усіх складових щодо виконання індивідуального завдання).
	4 б.	Вступна частина (наявність актуальності, мети, завдань, огляду джерел та історіографії).

15 балів	7 б.	Основна частина (наявність двох-трьох розділів з посторінковими підстрочними посиланнями на використані джерела та літературу).
	2 б.	Висновки (обґрунтованість, відповідність до поставленої мети та завдань).
	1 б.	Список джерел та літератури

Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

Семінарські заняття	співбесіда	Індивід. завдання	Сума
50	35	15	100

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Архівні установи України : Довідник / Держкомархів України, НАН України, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, Мін-во культури і мистецтв України; авт.-уклад.: О. І. Алтухова та ін ; упоряд.: Г. В. Боряк, С. Г. Даневич, Л. А. Дубровіна, Т. М. Захарченко, Н. М. Зубкова, Н. М. Христова, Е. В. Чернявська. – К.: НБУВ, 2000. – 259 с.
2. Архівні установи України: Довідник. Т. 1. Державні архіви / Держкомархів України. УНДІАСД; Редкол.: Г. В. Боряк (голова), І. Б. Матяш, . В. Папакін. - 2-е вид., доп. - К., 2005. - 692 с.
3. Архівні установи України : довідник. Т. 2 : Наукові установи, музеї, бібліотеки : у 2 кн. Кн. 1 : Національна академія наук України, Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська області / Держкомархів України, УНДІАСД ; упоряд.: С. Артамонова, А. Майстренко, Л. Одинока, Р. Романовський ;

редкол. тому: І. Матяш (голова), О. Мельниченко, Ю. Прилепішева, Н. Христова. – К., 2010. – XXVIII, 604 с.

Допоміжна

4. Анований реєстр описів фондів ЦДНТА України: Довідник / Упорядники: Л.М.Казначевська, О.М.Мащенко, Н.В.Миргород, О.В.Десненко. Редколегія: О.М.Мащенко, О.В.Балишева, Н.В.Миргород. – Харків, 2003. – 232 с.
5. Архівні матеріали з історії України в Канаді: Попередній анований перелік / Укл. Б. Кравченко. - Київ; Едмонтон, 1990.
6. Боряк Т. Г. Документальна спадщина української еміграції в Європі: Празький архів (1945-2010) / Т. Г. Боряк. – Ніжин, 2011.
7. Галузовий державний архів СБУ: Путівник / ГДА СБУ. Авторі-упоряд.: В. М. Даниленко (відп. упоряд.) та ін. - Харків: Права людини, 2009. - 136 с.
8. Державний архів Волинської області: Путівник. - Луцьк, Надсир'я, 2011. - 952 с.
9. Державний архів Дніпропетровської області.: Путівник /У двох томах/. Том 1. – Д: Герда, 2009. – 485 с.
10. Державний архів Дніпропетровської області.: Путівник / У двох томах/. Том 2. – Д: Герда, 2009. – 545 с.
11. Державний архів Житомирської області: Анований реєстр описів: Фонди дорадянського періоду. - Житомир: вид-во "Волинь", 2009. - 164 с.
12. Державний архів Запорізької області: Анований реєстр описів. – Т. 1. Фонди дорадянського періоду. – Запоріжжя: Акцент Інвест-Трейд, 2012. - 204 с.
13. Державний архів Івано-Франківської області: Путівник. - Т. 1: Фонди періоду до 1939 року / Упорядники: В. Гнатів, Н. Калюжна, О. Човганюк, В. Янош. - К., 2008. - 464 с.
14. Державний архів Кіровоградської області. Анований реєстр описів. Т.1. Фонди до 1917 року / Упорядники: Т. И. Базишена, О. К. Жук, Л. В. Равська, Т. В. Чвань, Ю. В. Чорна. - Кіровоград, 2005. - 292 с.
15. Державний архів Львівської області: Путівник по фондах партійних організацій Львівської та Дрогобицької областей. - Львів, 2003. - 136 с.
16. Державний архів Миколаївської області: Анований реєстр. - Т. 1. Фонди дорадянського періоду. - Миколаїв, 2006. - 160 с.
17. Державний архів Полтавської області. Анований реєстр описів / Анований реєстр описів. - Т. 1. Фонди дорадянського періоду. - Полтава, 2004. - 72 с.
18. Державний архів Полтавської області: Анований реєстр описів. Том 2, частина 1: Фонди радянського періоду / Авт.-упор.: В. В. Гудим, В. В. Коротенко. - Полтава, 2006. - 799 с.

19. Державний архів Сумської області. Анотований реєстр описів / Уклад.: Ю. О. Олійник, Л. М. Гричановська, О. М. Росторгуєва, Л. М. Шевчук. - Т. 4. - Ч. 1. - Суми: ПКП "ЕлладаS", 2008. - 412 с.
20. Державний архів Сумської області. Анотований реєстр описів / Уклад.: Ю. О. Олійник, С. Г. Вдовенко, Л. І. Євстаф'єва, О. М. Росторгуєва, О. В. Андрющенко, Л. М. Гричановська, Г. В. Шевельова. - Т. 2. - Суми: ПКП "ЕлладаS", 2008. - 264 с.
21. Державний архів Сумської області: Путівник / Автори-упоряд.: Л. Покидченко (відп. упоряд.) та ін.; Редколегія: Р. Пиріг (голова) та ін. - Суми, 2002. - 320 с.
22. Державний архів Тернопільської області.: путівник. - Т.: Астон, 2011. - 370 с.
23. Державний архів Херсонської області: Путівник / Автори-упоряд.: А. Карпова (відп. ред.) та ін.; Редколегія: Г. Боряк (голова) та ін. - Київ, 2003. - 740 с.
24. Державний архів Херсонської області. Анотований реєстр описів: Фонди до 1917 року До 85-річчя Державного архіву Херсонської області / Автор-упорядник Ю. Коник; А. Карпова (керівник проекту). - Херсон, 2006. - 137 с.
25. Державний архів Хмельницької області: Путівник. Том 1 / Відповідальний редактор: Галина Осадча. - Київ, Хмельницький, 2007. - 610 с.
26. Державний архів Хмельницької області: Путівник. Том 2 / Відповідальний редактор: Галина Осадча. - Київ, Хмельницький, 2008. - 672 с.
27. Державний архів Черкаської області: Анотований реєстр описів / Упор.: Т. Клименко, О. Пурис. - Т. 1: Фонди дорадянського періоду. - Київ, 2006. - 358 с.
28. Державний архів Чернівецької області: Путівник. Том 1 / Відповідальний редактор: Дмитро Жмундуляк. - Київ, Чернівці, 2006. - 478 с., іл.
29. Державний архів Чернігівської області. Анотований реєстр описів. - Т.1. - Ч. 1: Фонди дорадянського періоду. - Чернігів: РВК "Деснянська правда", 2005. - 408 с.
30. Державний архів Чернігівської області. Анотований реєстр описів. - Т.1. - Ч. 1: Фонди дорадянського періоду. - Чернігів: РВК "Деснянська правда", 2005. - 408 с.
31. Державний архів Чернігівської області: Путівник / Редакційна колегія: Р.Я.Пиріг (голова), Г.В.Боряк, Г.В.Папакін, А.І.Неділя, О.Б.Коваленко. - Чернігів: РВК "Деснянська правда", 2001. - 600 с.
32. Зарубіжні архіви та зарубіжна архівна україніка. Архівознавство / [за ред. Г. В. Боряк]. - К. : Держкомархів, 1998. - 250 с.
33. Купчинський О. Земські та городські судово-адміністративні документальні фонди Львова. - К.: б.в., 1998. - 98 с.

- 34.Купчинський О.А. З історії створення науково-довідкового апарату до фондів судово-адміністративних установ України XV - XVIII ст. // Архіви України. – 1976. – № 1. – С. 27 - 35.
- 35.Лозенко Л. Празький український архів: історія і сьогодення // Архіви України. - 1994. - №1/6. - С. 18-30;
- 36.Лозенко Л. До історії Празького українського архіву // Генеза. - 1995. - №1/3. - С.141-145.
- 37.Михальчук В. Українська Бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі: Заснування, розвиток, діяльність (1926-1998). - К., 1999.
- 38.Момрик М. Українські архівні збірки при Національному архіві Канади //Архіви України. - 1995. - № 1/3. - С. 79-87.
- 39.Папакін А. Україніка в фондах Центрального військового архіву, Варшава // Вісник Центрального державного архіву зарубіжної україніки. – К., 2012. – Вип. 1. – С. 75-88.
- 40.Папакін Г. Фамільні архіви української еліти: склад, зміст, доля у XIX ст. // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвід. зб. наук. праць. / Редкол: Г.В. Боряк (голова), І.Б. Матяш (заст. голови) та ін. – К., 2003. – Вип. 6. – С. 28-51.
- 41.Реєстр розсекречених архівних фондів України: Міжарх. довідник / Т. 2. Розсекречені архівні фонди Державного архіву в Автономній Республіці Крим, державних архівів областей України, міст Києва і Севастополя. Кн. 2. Розсекречені архівні фонди державних архівів Луганської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської областей /Держкомархів України, Укр. наук.-досл. ін-т арх. справи та документознавства; Упоряд.: С. Зворський, Н. Христова; Редкол.: Г. Боряк (голова) та ін. - К., 2007.- 546 с.
- 42.Реєстр розсекречених архівних фондів України: Міжарх. довідник / Т. 2. Розсекречені архівні фонди Державного архіву в Автономній Республіці Крим, державних архівів областей України, міст Києва і Севастополя. Кн. 3. Розсекречені архівні фонди державних архівів Тернопільської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської областей, міст Києва та Севастополя / Держкомархів України, Укр. наук.-досл. ін-т арх. справи та документознавства; Упоряд.: С Зворський, Н. Христова; Редкол.: Г. Боряк (голова) та ін. - К., 2007. - 512 с.
- 43.Робота з документами особового походження. Методичний посібник / УНДІАСД ; уклад. Л. О. Драгомирова та ін. – К., 2009. – 284 с.
- 44.Романова С.Н. Создание и развитие исторических архивов на Украине в XIX – начала XX вв. – М.: автореф.к.и.н., 1987 р. – 23 с.
- 45.Романовський В. О. Нариси з історії архівознавства. Історія архівної справи на Україні та принципи порядкування в архівах. – Харків: Червоний друк, 1927. – 168 с.
- 46.Український музей у Празі (1925-1948): Опис фонду/ Упоряд. Раїса Махаткова. - Київ; Прага, 1996.

- 47.Українські архівісти (XIX-XX ст.): Біобібліографічний довідник / Держкомархів України. УНДІАСД; Упоряд.: І. Б. Матяш (кер.), С. Л. Зворський, Л. Ф. Приходько та ін. - К., 2007. - 752 с.
- 48.Учреждения западной Украины до воссоединения её в едином Украинском советском социалистическом государстве: справочник. – Львов. : изд-во ЛУ, 1955 г. – 180 с.
- 49.Центральний державний архів громадських об'єднань України: Путівник / Автори-упорядники: Б.Іваненко (керівник), О.Бажан, А.Кентій, Н.Маковська, А.Соловійова. - Київ, 2001. - 496 с.
- 50.Центральний державний історичний архів України, м. Львів. Путівник / Упоряд.: О. Гнєвишева, У. Єдлінська, У. Кришталович та ін.; 2-е вид. - Львів-Перемишль. - 2003. - 492 с.; іл.
- 51.Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України: Путівник. - Київ, 2003. - Вип. 1. - 486 с.
- 52.Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України: Путівник. - Київ, 2004. - Вип. 2. - 622 с.
- 53.Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України. Путівник: Вип. 3 / Державна архівна служба України, ЦДАМЛМ України; Авт.-упорядн.: С. Куш, О. Кульчий, Т. Малярчук та ін. – К., 2014. – 674 с.
- 54.Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України. Путівник: Вип. 4 / Державна архівна служба України, ЦДАМЛМ України; Авт.-упорядн.: Т.Дубовик, Ю.Бентя. – К.,2015. – 564 с.
- 55.Ціборовська-Римарович І. О. Родові шляхетські бібліотеки Правобережної України XVIII століття (Вишневецьких-Мнішків, Потоцьких, Мікошевських): історична доля та сучасний стан. – К.: Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського НАН України, 2006. – 396 с.
- 56.Шандра В. Київське генерал-губернаторство (1832-1914): історія створення та діяльності, архівний комплекс і його інформативний потенціал. – К.: НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, 1999. – 355 с.
- 57.Яковлева Л. Празькі фонди в Києві // Пам'ятки України. - 1994. - № 3/6. - С. 120-122.
- 58.Grimsted P.K. Archives and manuscript repositories in the USSR [Text] : estonia, Latvia, Lithuania and Belorussia / P. K. Grimsted. - Princeton, New Jersey : Princeton UP, 1981. - 929 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Державна архівна служба України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.archives.gov.ua

